Donderdag 28 September 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4320

AMIGOE DI CURAÇAO

KOOPT STEEDS BIJ Meubel Etalage | Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld.. | Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad. | Uitgeester en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38. | Kantoorb nodigdheden GENERAL OFFICE SUPPLY

De Maasbrug bij Gennep vernield

Britse corridor in Nederland al 40 km. breed.

Landing van luchttroepen bij 's Hertogenbosch?

200 000 Duitsers zijn in West-Europa afgesneden zegt Churchill

LUCHTTROEPEN OVER DE RIJN TERUGGETROKKEN.

Groot Britannië's verloren divisie — of wat er van overgebleven is na negen dagen van strijd om de overgang van de Rijn bij Arnhem — is in de nacht van Maandag teruggetrokken naar de Zuidelijke oever van de rivier. Hoe weinig of hoeveel van de gehavende eerste Britse luchtdivisie gered werd, is niet bekend gemaakt. De gewonden moesten achtergelaten worden.

Doch het verlies van het houvast op de Noordelijke oever, welke de weg geopend kon hebben voor een zwenkende beweging om het Noordelijk einde van de Siegfried-linie, is het eerste geval, waarbij de Geallieerden een positie moesten opgeven sedert de invasie. Men moest haar ditmaal opgeven, niet wegens gebrek aan volharding of aan offervaardigheid van de taaie Britten, doch omdat de „Rode Duivels" gedwongen werden alleen stand te houden — zonder versterkingen, die meer dan een druppel van voorraden bedroegen — langer dan van een luchtdivisie verwacht kan worden, gezien haar uitrusting.

Montgomery's opmars naar het Noorden door Eindhoven werd te lang opgehouden in de strijd om de brug bij Nijmegen om Arnhem nog te bereiken, terwijl de valschermtroepen de brug daar nog in handen hadden.

Een tegenaanval, waarbij de Duitsers enkele hunner beste SS-divisies inzetten, drong de valschermtroepen terug in de bossen ten Westen van de stad. Het miserabele weer belette toen, dat de ingesloten groep op normale wijze versterkt werd door versterkingen uit de lucht met zwaardere wapens. Een poging werd gedaan om Poolse versterking neer te laten, doch de Polen landden op de verkeerde oever van de Rijn.

Veel omtrent de terugtrekking, waaromtrent de censuur gedurende 48 uur niets liet uitlekken op verzoek van Montgomery, moet nog worden uitgelegd. Het Britse publiek wacht met spanning af op het bericht hoevelen gedood werden, hoeveel gewonden werden achtergelaten en hoevelen wisten te ontkomen om de linies ten Zuiden van de rivier te versterken.

De normale sterkte van een Britse divisie valschermtroepen bedraagt 9000 man. Bij hun bekendmaking, dat de divisie werd uitgeroeid, zeiden de Duitsers dat 6400 gevangen genomen werden en 1500 werden gedood.

Er is op het ogenblik geen uitleg waarom de censuur op het nieuws omtrent de terugtrekking, welke sedert Maandagavond plaats vond, tot Woensdagavond gehandhaafd werd. Vermoedelijk wilde men enige tijd laten verlopen, opdat de weinige overblijvenden zich nog in veiligheid konden stellen. Hoe zij erin slaagden de rivier over te steken, werd in het geheel niet bekend gemaakt.

Het wil voorkomen, dat zij niet in groten getale over de rivierversperring kwamen gezien het feit, dat de troepen op de Zuidelijke oever de rivier niet met genoeg manschappen konden oversteken om hen te versterken.

Men vertelde aan de berichtgevers, dat de dappere verdediging van de 1e luchtdivisie veel bijdroeg tot de overwinning bij de Waalbrug bij Nijmegen, omdat men de vijandelijke strijdkrachten in het Noorden belette zich Zuidwaarts te begeven. Ook belette men den vijand belangrijke versterkingen te zenden naar het Zuiden om deel te nemen aan de slag tussen Nijmegen en Antwerpen (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 27.9).

HET GEALLIEERDE COMMUNIQUÉ.

Als volgt luidt het geallieerde communiqué met het officiële oorlogsnieuws omtrent het Westelijk front:

„De terugtrekking van onze troepen van de Noordelijke oever van de Neder-Rijn is voltooid. De gehele Woensdag duurden de gevechten voort benoorden Nijmegen, waar de geallieerde troepen enige terreinwinst maakten naar het Noord-Oosten, hoewel ook hier de tegenstand fel was. Ten Zuiden van Oss zijn de dorpjes Heesch en Nistelrode bevrijd. Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers hebben versterkte punten en kanonstellingen bij Arnhem en Nijmegen aangevallen. Volgens de tot dusverre binnengekomen berichten zijn 41 vijandelijke vliegtuigen vernield, waartegen aan onze zijde 10 vermist worden. Wegen en spoorlijnen achter de vijandelijke linies werden aangevallen. Er worden verschillende gevechten gemeld.

Aan de Oostzijde van de wig werd door middelzware bombardementsvliegtuigen een aanval gedaan op Goch bij de Duitse grens (het ligt even binnen Duitsland aan de Zuidzijde van het Rijkswoud). In de nacht van Woensdag en Donderdag hebben wij wegen en spoorverbindingen in Nederland en West-Duitsland aangevallen.

In België wisten onze strijdkrachten op de grond het bruggenhoofd over het Kanaal van Antwerpen naar Turnhout ten Westen van deze plaats te vergroten.

Van beide zijden wordt hevig gepatrouilleerd tussen Aken en Luneville. De Duitse kazematten leveren grote hinderpalen op voor ons, vooral bij Hurtgen ten Zuid-Oosten van Stolberg. Ten Westen van Metz werd een vijandelijke tegenaanval in de buurt van Gravelotte gekeerd. Bij Coincourt en Bezagne, ten Noord-Oosten van Luneville, werden eveneens tegenaanvallen gedaan, die evenwel grote verliezen voor den vijand opleverden.

Wij sluiten Calais thans steeds meer in. Hiertoe trekken wij voort over de onder water gezette gebieden ten Westen van de stad, waarbij veel hulp wordt ondervonden van gevechtsbommenwerpers. Op de stellingen in de stad zelve werden door zware bombardementsvliegtuigen aanvallen gedaan, waarbij er een verloren ging.

Zware bombardementsvliegtuigen, zwaar gedekt door gevechtsvliegtuigen, hebben de nijverheidscentra bij Keulen en een fabriek voor kunstmatige oliën bij Ludwigshafen aangevallen. Een tankfabriek in Kassel en een kaartendrukkerij in Mainz, de spoorwegemplacementen bij Ludwigshafen, Mainz en Keulen werden voorts aangevallen. Hier bij ontmoetten wij felle tegenstand van gevechtsvliegtuigen en afweergeschut, maar toch konden wij 36 vliegtuigen in het gevecht en nog 54 op de grond vernielen. Van ons keerden er 42 niet terug." (Geallieerde hoofdkwartier, (AP) 28.9).

HET RUSSISCH OFFENSIEF.

Er zijn tekenen van een nieuw Russisch offensief tegen Oost-Pruisen, terwijl de Russische opmars naar Riga verder ten Noorden de krachtige Duitse positie aldaar gebroken schijnt te hebben. Transocean meldde een reeks scherpe aanvallen tegen het versterkte Pruisen ten Zuiden van de Nemunas-rivier. De strijd in het Oosten van Letland, dat een dodenakker wordt voor het Duitse leger in het Noorden, heeft intussen zijn toppunt bereikt. Berichten uit Moskou beschreven de Duitse terugtrekking als een vlucht. De ontwikkelingen van de laatste dagen lieten uitkomen, dat de Duitsers hun laatste sterke tegenstand in de Baltische Staten bij Riga zullen bieden.

Hun positie verslechtert evenwel en de tijd schijnt gekomen voor een algeheel Russisch offensief tegen Oost-Pruisen. Twee Russische legers, Zakharovs 2e leger en Tsjerniakhovsky's 3e leger, hebben sedert een maand geen aanvals posities ingenomen. De Duitse commentator Von Hammer zeide, dat er hevig gevochten wordt ten Noorden van Suwalki, waar de Russen plaatselijke voortgang maakten. De Russische strijdkrachten, die nu rondom Riga op afstanden van 45 tot 60 kilometer zijn, rukken steeds nader. Berichten uit Moskou zeiden, dat de Duitsers enkele strijdkrachten uit Riga terugtrokken langs de weg van Tukums onder voortdurende luchtaanvallen.

In het Westen van Transylvanië is een nieuwe reeks Russische en Roemeense aanvallen ondernomen langs een front van 110 kilometer. Transocean plaatste de punten waar de grootste druk geoefend wordt in de richting van Szeged, Gyula en Oradea.

Er zijn verdere aanwijzingen, dat er reeds gevochten wordt in Hongarije, gezien o.a. Von Hammers bewering, dat ten Zuiden van Oradea de Russische strijdkrachten „naar de grens teruggedreven zijn".

Moskou heeft de berichten omtrent de invasie van Hongarije nog niet bevestigd. In de moeilijke strijd op de toegangswegen door de Karpaten naar Slowakije zijn de Russische troepen de Beskide-pas binnengedrongen. Petrovs 4e Oekraine-leger staat thans opgesteld langs een afstand van 105 kilometer aan de Tsjechoslowaakse grens. Achter de Duitse defensies voert het vrije Tsjechische leger een guerrilla-oorlog op belangrijke schaal.

Russische granaten vielen nog steeds in de verkoolde puinen van Warschau, waar de Duitsers gedwongen werden ondergrondse tunnels te graven om de verbindingen te onderhouden. Het communiqué van Generaal Bor beschreef de scherpe gevechten tussen de Duitsers en de ondergrondse strijdkrachten in het Mokotow-district. Er is geen bericht omtrent de Russische voorbereidingen om de stad te bestormen uit hun stellingen aan de overzijde van de Wisla.

Naar vermeld wordt, ziet de burgerbevolking van de Poolse hoofdstad uithongering en epidemieën tegemoet. „De voedselvoorraden zijn volkomen uitgeput", zeide het Poolse telegraafagentschap. „Het Poolse volk is zelfs gedwongen honden te eten. Een dagelijkse voedselaanvoer van buiten is onontbeerlijk. Er is geen licht en de waterleidingen zijn vernield. De voorraden, die door de Noordamerikaanse expeditie omlaag geworpen werden, duurden twee dagen. Wij hebben een wanhopig gevoelen van eenzaamheid en hulpeloosheid. Zelfs indien wij het uithouden tot Warszawa bevrijd is, zal een ogenblikkelijke hulpactie op grote schaal nodig zijn." (Londen, (AP) 27.9).

Premier Winston Churchill (links) met den Britsen Bevelhebber Veldmaarschalk Sir Bernard Law Montgomery, dien hij hedenmorgen in het Lagerhuis ten zeerste geprezen heeft.

Zeeuws-Vlaamse Volkslied.

Van d'Ee tot Hontenisse,
Van Hulst tot aan Cadzand,
Dat is mijn eigen landje,
Maar deel van Nederland.

De strijd in Zeeuws-Vlaanderen, dat kleine bijkans vergeten deel van Nederland, vestigt voorgoed de aandacht op dit stuk Nederland door de moed en de vaderlandsliefde, die elke dag uit de nieuwsberichten — helaas schaars — omtrent dit gebied blijkt. Een eigenlijke hoofdstad heeft dit gebied niet, daarom plaatsen wij dit volkslied nu, in het heetst van het gevecht der Zeeuws-Vlamingen, hun tot huide, ons ter beschaming omdat wij dit stuk vaderland zo verwaarloosd hebben. Feitelijk is het bovenstaande slechts het refrein van het volkslied; de rest hebben wij helaas niet kunnen achterhalen. Mocht iemand die weten, dan zouden wij het natuurlijk zeer op prijs stellen, ervan kennis te mogen nemen.

Het nieuws van vandaag.

Tussen de 1700 en 1800 man van de Britse luchtdivisie, die bij Arnhem omsingeld was, hebben zich in veiligheid weten te stellen, aldus is van bevoegde zijde gemeld. Sedert D-Dag hebben de Geallieerden hun grootste tegenslag gehad, doch dit weerhoudt hen er niet van nog steeds versterkingen Noordwaarts te zenden door de corridor in Nederland, welke thans al 40 kilometer breed is. Heesch en Nistelrode zijn bevrijd aan de Westelijke flank van de corridor en aan de Oostelijke flank is de Maas bereikt. Geallieerde patrouilles die Gennep bereikten, merkten dat de brug over de Maas er vernield is. Doch de Maas werd reeds de vorige week overgestoken en de voorhoede van het Geallieerde leger vecht ten Noord-Oosten van Nijmegen tegen een krachtige vijandelijke tegenstand.

Van Duitse zijde werd hedenmorgen gemeld, dat Geallieerde luchttroepen nieuwe landingen hebben uitgevoerd nabij de verkeersweg tussen Nijmegen en 's Hertogenbosch. De landing zou in de nabijheid van Noord-Brabants hoofdstad hebben plaats gevonden zodat de bevrijding daarvan thans met spanning wordt tegemoet gezien. Aan de rest van het Geallieerde front in West-Europa vonden geen belangrijke veranderingen plaats. In Elzas Lotharingen deden de Duitsers zelfs verschillende krachtige tegenaanvallen, die evenwel met grote verliezen werden afgeslagen.

Onze luchtmacht is intussen zeer actief en duizenden vliegtuigen vallen dag en nacht de vijandelijke doelen tot ver binnen Duitsland aan.

In het Lagerhuis heeft Churchill aan deze luchtactie ook aandacht gewijd. De redevoering van den Premier is nog niet geheel binnen op dit ogenblik, doch aan het begin zeide hij reeds, dat 200.000 Duitsers in West-Europa afgesneden zijn en de dood of gevangenneming tegemoet zien.

De slag in Normandië was de grootste en meest beslissende van de gehele oorlog, zeide Churchill, die er achter liet volgen, dat nooit tevoren de uitbuiting van een overwinning tot hogere perfectie werd uitgevoerd. Ook uit de redevoering, welke de Duitse Minister van Buitenlandse Zaken, Joachim von Ribbentrop, gisteren hield, kan men opmaken, dat de as er slecht voor staat. Von Ribbentrop beloofde echter, dat „een absolute hel" zal ontstaan om de Geallieerde troepen, wanneer zij Duitsland binnen gaan.

Britse troepen worden begroet door de burgers van Le Beny Bocage in Frankrijk.

FRANSE REGERING VORDERT OP.

De Franse regering heeft de opvordering van de grote kolenmijnen in het Land van Bredenaarde en de motorfabrieken van Renault te Parijs bekend gemaakt (Parijs, (AP) 27.9).

MICHAËL EN DE DEMOCRATIE.

Koning Michaël van Roemenië verzekerde op een persconferentie, dat Roemenië van plan is aan de zijde der Geallieerden te vechten tot de overwinning behaald is. Hij legde de nadruk op zijn verlangen, dat de natie inwendig hervormd zal worden op democratische basis (Boekarest, (AP) 27.9).

VON RIBBENTROP HOUDT EEN REDE.

De Duitse Minister van Buitenlandse Zaken Joachim von Ribbentrop heeft verklaard, dat het wereldconflict moet voortduren „tot de vijand beseft dat hij nooit in staat zal zijn deze oorlog te winnen". De rede, welke uitgezonden werd door het DNB werd gehouden ter gelegenheid van de vierde jaardag van het driemogendheden-pact tussen Duitsland, Italië en Japan.

Het DNB zeide „dat Mussolini als Minister van Buitenlandse Zaken der fascistische regering" en de Japanse Minister van Buitenlandse Zaken Mamoru Sjigemitsu ook over de radio spraken tot de „volken van het driemogendhedenpact".

VON RIBBENTROP
„........Een absolute hel........"

Von Ribbentrop zeide: „Wij weten, dat het een strijd op leven en dood is voor onze landen. Wij zijn ons zeer goed bewust van wat er met ons zal gebeuren indien wij falen. De naties van het driemogendhedenverdrag kennen de ernst van haar positie. Zij weten, dat zij moeten gaan over het harde, onverzoenlijke pad van de strijd...... een strijd tot het einde. De wetenschap wat de uitslag van deze harde strijd kan brengen, geeft een tot nu toe ongekende kracht aan de volken, die hem voeren. Met deze kracht kan men meester worden van de toestand en kunnen en zullen zij uiteindelijk de vrucht der overwinning plukken."

Hij zeide, dat de Geallieerde legers „enorme verliezen" zullen lijden in de komende slagen en voegde daaraan toe: „Mocht de vijand er tijdelijk in slagen voet te zetten op Duitse grond, dan kan hij ervan verzekerd zijn, dat een absolute hel rondom hem zal ontstaan" (Londen, (AP) 27.9).

WORDT HET BAGNO IN FRANS GUYANA OPGEHEVEN?

Naar „De West" verneemt is Gouverneur Jean Rapenne van Frans Guyana te Parijs ontboden. Hij is bereids derwaarts vertrokken. In verband hiermede schrijft het blad:

De nieuwe Franse Regering schijnt tot volledige opheffing van het Bagno besloten te hebben.

Ons werd medegedeeld, dat nog ongeveer duizend bannelingen zitten in Frans Guyana. Zij zullen waarschijnlijk allen terugkeren naar Frankrijk.

Indien men allen ineens zou doen terugkeren, zou dit tot gevolg hebben, dat St. Laurent du Maroni ophield te bestaan.

Met Parijs wordt daarom nader van gedachten gewisseld over deze quaestie. Iedereen is daar voorstander van de opheffing, maar de terugkeer moet geleidelijk geschieden.

Aan de Moederlandse regering moet gevraagd zijn aandacht te besteden aan het grote tekort aan arbeiders in de gehele kolonie.

DE GEREDDEN VAN DE BRITSE LUCHTDIVISIE.

Een hoge Britse staf-officier maakte bekend, dat tussen de 1700 en 1800 overlevenden van de oorspronkelijke strijdmacht van 8000 Britse manschappen der luchtdivisie, die bij Arnhem ingesloten werd, over de Neder-Rijn wisten te ontsnappen. Ongeveer 1200 gewonden werden achtergelaten met de mannen van de medische dienst.

De ontsnapping vond plaats tijdens de nacht, terwijl er een malse regenbui viel. Men bewoog zich in een smalle file voort door de Duitse linies om de rivier te bereiken. Elke soldaat hield de jas van zijn voorganger vast aangezien het pikdonker was en men elkander anders zou verliezen.

Het wachtwoord was „John Bull" en de opdracht was om voort te blijven gaan ongeacht wat de vijand zou doen. Degene wiens voorganger getroffen werd, moest hem verder helpen en dit geschiedde wel eens, aangezien de Duitsers een hevige vuur afgaven.

Bij de rivier wachtten kleine bootjes en de strijdkrachten van het 2e leger ten Zuiden van de rivier dekten de aftocht.

De laatste drie dagen van de strijd had men bijna geen voedsel en geen water meer, doch de regen bracht hierin redding, hoewel hij ook de aanvoer van nieuwe voorraden door de lucht belemmerde. (Met het Britse 2e leger in Nderland, (AP) 27.9).

Een Britse (rechts) en een Duitse soldaat van de medische dienst verzorgen gezamenlijk een Duitsen gewonde aan het Europese Westfront.

NABESCHOUWING—II.

Internationale samenwerking dringende eis.

De Russische houding op de Conferentie te Bretton Woods.

„Heden ten dage", zeide Henry Morgenthau, de voorzitter van de monetaire en financiële conferentie der Verenigde Volken, in zijn slotwoord; „ligt de enige verlichte vorm van nationaal zelfbelang in internationale overeenstemming".

En hij voegde er aan toe, dat men in Bretton Woods practische stappen had genomen om deze les in practijk te brengen.

In de mond van den Noordamerikaansen Secretaris van de Schatkist was deze uitlating niet een frase. Want als één ding op deze conferentie is komen vast te staan, dan is het wel dit: door het nastreven van enghartig egoïstisch zelfbelang worden de werkelijke nationale belangen, van welk land ook, het slechtst gediend. Het is de vraag of een land, zelfs de machtigste onder de machtigen, zich nog de weelde zou kunnen veroorloven om zich aan internationale samenwerking te onttrekken en te weigeren zich hiervoor de nodige opofferingen te getroosten.

Nemen wij slechts de positie van de Verenigde Staten. Gedurende deze oorlog is Amerika de grote leverancier geworden van alle oorlogvoerende bondgenoten. Het grootste gedeelte van de goudvoorraad der wereld is thans hier geaccumuleerd. Groot Brittannië is uit zijn voormalige positie van crediteur-natie ontzet; de Verenigde Staten zijn voorbestemd om de rol van crediteur voor de verarmde volken van Europa en de onder-ontwikkelde landen in andere werelddelen te spelen.

Betekent dit dat de Verenigde Staten de debiteuren-landen de wet kunnen voorschrijven, dat Amerika de voorwaarden kan vaststellen, waarop de debiteuren de middelen kunnen verkrijgen om hun economie te herstellen? Geenszins.

Willen de Verenigde Staten hun eigen welvaart in de na-oorlogse wereld verzekeren, dan dient men hier een politiek van behulpzaamheid ten aanzien van de steunbehoevende volken te volgen. Doet men dit niet, dan wordt de eigen welvaart ondermijnd. In termen van desorganisatie der exportmarkten en van de werkloosheid, die hiervan het gevolg zou zijn, zijn de kosten voor de crediteuren-natie van het onthouden van steun en credieten aan de hulpbehoevende landen veel groter, dan van het verstrekken van die steun en van die credieten. Daarom heeft het ook voor de Verenigde Staten geen zin om zich blind te staren op het risico, dat het deelnemen aan het internationaal monetair fonds en in het biezonder aan de bank voor herstel en ontwikkeling voor dit land met zich mede brengt. Het risico dat voor de Verenigde Staten vastzit aan de positie van leidende crediteur der wereld, kunnen zij onder geen beding ontlopen.

Door het deelnemen aan de instellingen, tot oprichting waarvan de monetaire conferentie heeft besloten, kan dit risco worden beperkt.

Het welbegrepen eigenbelang van de Verenigde Staten eist dus, dat men hier alles in het werk moet stellen om de in Bretton Woods uitgewerkte plannen te doen slagen.

De leden der Noordamerikaanse delegatie zagen dit zeer goed in. De vraag is thans of het Congres voldoende doordrongen zal blijken te zijn van deze waarheid wanneer het zijn goedkeuring aan de overeenkomsten van Bretton Woods zal moeten hechten.

De houding die het Noordamerikaanse Congres zal aannemen is niet zo gemakkelijk te voorspellen. De uitslag van de komende presidentiële verkiezingen zal hierop van niet geringe invloed zijn. Politieke factoren zullen een overwegende rol spelen.

Toch staan de kansen voor goedkeuring door het Congres er veel beter voor dan aan de vooravond van de monetaire conferentie, toen veel en scherpe critiek op de plannen tot het instellen van een fonds en bank werd geoefend. Twee belangrijke omstandigheden hebben hiertoe bijgedragen. In de eerste plaats het feit, dat een aantal vooraanstaande leden van de commissies voor bank-en geldwezen van de senaat en het huis van afgevaardigden, zowel democraten als republikeinen, in de Noordamerikaanse delegatie zitting hadden.

Zij hebben gedurende de drie weken der conferentie-besprekingen in Bretton Woods de gehele wordingsgeschiedenis van de plannen meegemaakt; zij hebben niet alleen een beter begrip kunnen krijgen van de draagwijdte van deze plannen en van wat het onvermijdelijk alternatief moet zijn als deze niet worden uitgevoerd, maar ook van de practische verbeteringen, die er bij de behandeling in zijn aangebracht en die deze plannen voor vele critici ook al zijn al hun bedenkingen niet opgeheven, veel meer aanvaardbaar hebben gemaakt. Het is zeker niet uitgesloten dat deze Congresleden straks krachtig zullen pogen om het Congres van de wenselijkheid te overtuigen zijn goedkeuring aan de plannen te hechten. Overigens moet men zich niet voorstellen, dat tegen het plan geen felle oppositie zal worden gevoerd. De isolationisten zullen zich danig roeren. Senator Taft heeft al verklaard dat hij het fonds en de bank als een handig plannetje beschouwt, „waardoor ons geld kan worden weggeleend door een beheerraad waarin wij slechts een minderheid hebben." Men kan er van op aan, dat de tegenstanders het plan met alle mogelijke middelen verdacht zullen pogen te maken.

Toch blijkt het uit de commentaren der financiële persorganen, dat Wall Street er niet meer zo vijandig tegenover staat als voorheen.

De tweede factor is de verbeterde vorm der plannen, waarop wij hierboven wezen. Terwijl in de voorbereidingsperiode van ruim anderhalf jaar, die aan de bijeenkomst in Bretton Woods voorafging en gedurende welke de plannen van Bank en Fonds — in het biezonder de laatste, vaste vorm aannamen — de economische theoretici het hoogste woord hadden, werd gedurende de conferentie-besprekingen zelve meer en meer naar de stem van de mannen van de practijk geluisterd. Ministers van financiën, persoonlijkheden uit het internationale zakenleven, kregen de gelegenheid om in de commissie-vergaderingen hun ervaring dienstbaar te maken aan het doel om instellingen in het leven te roepen, die inderdaad goed kunnen werken. De eisen van de practijk werden de voornaamste toetssteen. En het is zeker verheugend om vast te kunnen stellen, dat de leden der Nederlandse delegatie er aanmerkelijk toe hebben bijgedragen, dat de inzichten van nuchtere practijk ten slotte de bovenhand hebben gekregen. Vooral in de opzet van de bank, waarvoor de plannen minder grondig waren voorbereid dan voor die van het fonds, is dit duidelijk tot uiting gekomen.

In deze nabeschouwing beogen wij niet in financieel-technische biezonderheden te treden. Op enkele algemene aspecten moge intussen nog worden gewezen.

Wat velen al lang hadden begrepen, is in Bretton Woods botweg geformuleerd: Londen heeft als voornaamste financiële wereldcentrum de plaats moeten inruimen aan New York. Dat is niet zonder strijd gegaan. Tot enkele dagen voor het einde der conferentie heeft de Britse afgevaardigde getracht de deur open te houden voor de keuze van Londen als zetel voor het hoofdkwartier van het internationaal monetair fonds en de internationale bank door voor te stellen, dat de besturen van fonds en bank zelf in hun eerste zitting zouden bepalen waar het hoofdkwartier zou worden gevestigd. Ten slotte werd dit voorstel ingetrokken en werd een Noordamerikaans voorstel aanvaard, waarbij het hoofdkwartier dier instellingen gevestigd zal worden in het land, welks financieel aandeel in het fonds en de bank het grootst is. Dat zijn de Verenigde Staten.

Wel hielden de Britten nog een slinger om de arm, waardoor de quaestie opnieuw tussen de regeringen onderling ter sprake kan worden gebracht in verband met de beslissing omtrent zetelbepaling van andere internationale instellingen, maar dat op bovenvermeld besluit nog zal worden teruggekomen, gelooft niemand.

Over de rol van de Russen is ook nog heel wat te zeggen. Aanvankelijk maakten zij het de conferentie niet gemakkelijk. Zij verlangden een hoger aandeel in het fonds (het aandeel bepaalt het totaal aan buitenlandse betaalmiddelen, waarover een lid door middel van het fonds kan beschikken) en maakten er aanspraak op om hun risico ten opzichte van de bank te verkleinen door hun aandeel in deze instelling op 75% te stellen van dat in het fonds. Na heel veel moeite — want de verlaging van het Russische aandeel betekende, dat anderen hun aandeel dienden te verhogen en tenslotte moesten de Verenigde Staten zich een aanmerkelijke verhoging van hun aandeel getroosten — kregen de Russen over de gehele linie hun zin. Totdat in de slotzitting als een klap op de vuurpijl de aankondiging kwam, dat Moskou de afvaardiging instructie had gegeven om het Russisch aandeel in de bank toch gelijk te stellen aan dat van het aandeel der Sovjet Unie in het fonds. De Russen kwamen zo maar met drie-honderd-millioen dollar over de brug! Daar werden hun heel wat complimenten over gemaakt. En toch hadden alle deelnemende naties concessies gedaan om tot overeenstemming te komen.

Niettemin, al maakte het gebaar der Russen meer indruk als gevolg van deze dramatische beslissing op de laatste minuut, het is op zichzelf van groot belang, dat de Russen er blijk van hebben gegeven, dat zij in de naoorlogse internationale samenwerking een actief aandeel willen nemen.

Zo ging de conferentie uiteen met het gevoel over de gehele linie te zijn geslaagd. Wat een verschil met de atmosfeer der eerste dagen, toen de critiek van buiten een atmosfeer schiep van pessimisme. Lord Keynes, die, ondanks het feit, dat aan zijn plannen heel wat werd veranderd, toch als de grote inspirator van deze conferentie moet worden beschouwd, vatte gedurende de slotzitting de situatie kenschetsend samen door te zeggen: „Hoeveel beter is het, dat onze plannen in desillusie aanvingen dan dat zij er in zouden eindigen." En met sober optimisme besloot hij: „Indien wij in een grotere taak kunnen voortgaan, zoals wij in deze beperkte taak zijn begonnen, er is er hoop voor de wereld."

CURAÇAO

ISRAELS DAG.

In de stille wijken en straten van Punda, waar de meeste winkes ter gelegenheid van de Grote Verzoendag gisteren gesloten waren, trokken de Joden naar de synagoge Mikve Israel, waar om half negen het zemiroth-gebed, dat de morgen der verzoening opent — de dag zelf was al de avond tevoren met het Kal Nidre begonnen—, gezongen werd. Het kleine, maar voortreffelijke koor onder leiding van David Capriles voerde de verschillende gezangen uit, die in de loop des daags gedurende de onderscheidene diensten werden gezongen. De gehele dag waren er mensen aanwezig, tot tegen half vijf des middags zeer velen tezaam kwamen om den Rabbijn der gemeente, den Weleerwaarden Heer Izaak Jesurun Cardozo te horen prediken over het Schriftwoord: „En gij zult mijn wetten en voorschriften in acht nemen, welke dusdanig zijn, dat de mens, die ze nakomt, leeft".

Op Grote Verzoendag, zo zeide de Rabbijn, ontmoet men in de Synagoge een grote verscheidenheid van aanwezigen: die altijd komen, die zelden komen en zelfs die er nooit zijn, als één grote manifestatie van het geloof in den enigen God Israels. In de Midrasj ziet men, dat zulks ook in vroeger dagen het geval is geweest. Maar als geheel gaat de Jodenheid op de dag, waarop het Opperwezen de verzoening aan enkeling en gemeenschap bezegelde, de Grote Verzoendag tegemoet om zich neer te buigen en te verootmoedigen voor den Rechter der aarde. Van het aanvangsgebed Kal Nidre tot het slotgebed Nengila is alles vol van deze gedachte.

Gods wetten zijn op aarde bekend gemaakt om het leven te ordenen. De vertreding ervan brengt wanorde. De Prediker heeft ons de raad gegeven niet te diep te treden in de moeilijkheid dat de vrome vaak weerspoed heeft, terwijl het den snodaard wel gaat.

Veelal ziet men dat de braven de straf ontvangen voor wat hun omgeving misdeed. De vrome moet zijn naaste voor zondigen behoeden. Doet hij dit niet, dan is hij medeschuldig, aldus de spreker. Oudtijds moesten de politiedienaars ervoor waken, dat de mensen de wetten niet overtraden, meer dan als het ware op de loer te liggen om overtreders te betrappen. Voor de geestelijkheid die naar populariteit streeft, is het beste middel haar sanctie te hechten aan de geest des tijds, bijv. dat het in de tegenwoordige tijd niet meer mogelijk zou zijn naar de Thora te leven. Zekere tolerantie, een sfeer van begrijpen is vanzelfsprekend nodig. Volgens de ethiek des Jodendoms moet dit naar de normen der Thora. Het is de taak van de dragers der Thora, de gemeenschap tot de eisen der Thora te verheffen door er zelf in de eerste plaats naar te leven.

De Rabbijn prijst zich gelukkig in zijn gemeente zulk een sfeer te mogen vinden. Hij hoopt, dat de barmhartige Vader ook de poorten des eeuwigen vredes voor pe, der verzoening, der volmaakte genezing van wonden en de poorten des eeuwigen vrede voor haar zal openen.

In de Engelse taal richt de Rabbijn tenslotte enkele woorden tot hen die deze taal sprekend, op Curaçao de Grote Verzoendag medevieren. Zo spoedig wordt de Grote Verzoendag na het slotgebed vergeten. Toen Elias de profeet van de aarde ging, vroeg zijn leerling Elisa een dubbele portie van zijn geest. „Gij moet die hebben, wanneer gij mij na mijn vertrek nog zien zult". Elisa zag hem. Zo moeten wij ook de Grote Verzoendag zien en blijven zien, nadat hij verstreken is.

De Rabbijn gewaagde van de goede verstandhouding die er tussen de tijdelijk hier verblijvende Joden en de Curaçaoënaars bestaat en van de aangename betrekkingen, die hij, aangesteld door de Noordamerikaanse autoriteiten om de geestelijke behoeften van de Noordamerikaanse Joden alhier te verzorgen, had met allen.

„Laten wij thans opstaan van onze zetels om in een gebed God om erbarming en vergiffenis te smeken", zo besloot de Rabbijn, die hierop in de Engelse taal een gebed sprak voor de noden der Jodenheid over de gehele aarde, voor de weduwen, wien God een echtgenoot, en voor de wezen, wien Hij een vader zij, voor de Joden in hun doodsnood en in stervensgevaar en voor allen, wier lot en verblijfplaats ons niet bekend is.

Het Nengila-gebed besloot de eigenlijke gebeden van de Grote Verzoendag. Om even na zessen werd onder doodse stilte op de ramshoorn geblazen en de birkath halebana gebeden.

PRINSES MARGRIET FONDS

Stichting voor oorlogsslachtoffers der Nederlandse handelsvloot en hun nagelaten betrekkingen.

Ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin, kon op 31 Augustus jl. voor de eerste maal een bedrag van £ 2.500.0.0 door ons Comité worden overgemaakt naar het Hoofdbestuur te Londen van het Prinses Margriet Fonds. De inkomsten van het Comité Curaçao van het Prinses Margriet Fonds bedroegen tot en met 31 Augustus 1944 *f* 23.246.84, samengesteld als volgt:

Statutair kapitaal	*f*	500.—
Giften ontvangen vóór 6 April 1944	„	3800.—
Giften	„	8174.26
Jaarlijkse/maandelijkse donaties	„	5650.—
Verkoop Margriet-speldjes	„	2016.50
Opbrengst bokswedstrijd 1 Juni 1944	„	639.20
Opbrengst verkoop postzegels	„	300.—
Opbrengst tentoonstelling foto's bezoek Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana	„	680.33
Prinses Juliana	„	680.33
Opbrengst Nassi Goreng lunch Rooi Catootje	„	1643.53
Knipcursus Dames v.d. Graaff en v.d. Wint	„	450.—
	f	23.853.82
af: onkosten	„	606.98
	f	23.246.84

IS OOK UW BRIEF ERBIJ?

Arnoldus Appels, Hanna van den Bergh, Geert Braaksma, China—Pauw, Elodia Chapman, Cornelis van Duin, Carel P. M. Frylinck, Arie Goud, Van de Graaf, Stefaan Hofman, Cornelis den Hollander, Cosme Irausquin, Marinus Levering, Jan van der Laan, Wed. Johanna Liefhebber-Giesselbach, Antonia Pieters (Naneta), J. L. de Rijcke, Jacob van Rijn, Marinus Pieter van Raalt, Schutter, H. Schild, Thomas Jacobs, Hendrik G. A. C. de Vos, Johan Antoon Wilmsen, Lena v.d. Water, Adrianus v.d. Zijden, Jan Heine v. Snippenberg.

WANNEER, MIJNHEER GROOTE?

II.

Toen de krant met onze opmerking over de trottoirloze straat bij Juicio de ronde deed door de stad, keken vele lezers eens uit het venster. Verschillenden kwamen tot de ontdekking, dat ook hun trottoir te wensen overliet en zij meldden zulks aan de krant. Vooral leek ons de klacht gerechtvaardigd van bewoners van de Van Eyck van Voorthuizenweg, die eigenlijk maar voor een deel een tegeltrottoir heeft. Ieder zal moeten erkennen, dat deze tegeltrottoirs inderdaad keurig zijn. Niet alleen dat men er prettig op loopt, ook de aanblik is aangenaam. Waarom zet men nu niet eens door om stelselmatig alle straten waar nog een trottoir moet komen, af te werken. Vanzelfsprekend kan men niet alle straten tegelijk onder handen nemen, doch als men dan maar af en toe eens zag dat er aan gewerkt wordt. Maar zelfs dat niet. Gebrek aan personeel en materiaal is een pover excuus voor een overheidsbedrijf, want van particuliere ondernemingen, die minder faciliteiten hebben, worden zulke verontschuldigingen ook niet aanvaard. Aan de vraag van degenen, die ons vreegen de aandacht op de trottoirs te vestigen „Wanneer?" paren wij de opwekking: „Welaan, mijnheer Groote!"

ERNSTIG AUTO-ONGELUK BIJ PISCADERABAAI.

Een dode door roekeloosheid.

Bij het auto-ongeluk, dat gisteravond omstreeks 22.30 uur plaats vond op de weg naar Piscaderabaai, even voorbij de Van Eyck van Voorthuizenweg, is een eergisteren op Curaçao aangekomen vluchtelinge uit Nederland, Mevrouw de Vries, op slag gedood. De auto, een 5-persoons Ford, werd bestuurd door een heer, die beschonken was en met zeer grote snelheid moet hebben gereden.

De toedracht van het ongeluk is als volgt: de eigenaar van de auto C 717, de Heer W., ging met zijn auto, waarin drie heren en één dame, Mevrouw de Vries, naar de bioscoop West-End. Mevrouw de Vries, 25 jaar oud, was juist een dag daarvoor met een Spaanse boot op Curaçao aangekomen als vluchtelinge uit Nederland. Het gezelschap splitste zich gedurende de pauze doordat één der heren met Mevrouw de Vres in de auto van W, zou gaan „rijden". Feitelijk werd geen toestemming van W. gevraagd. De bestuurder van de auto moet, naar men ons mededeelde, zeer onder de invloed van sterke drank verkeerd hebben. On een gegeven moment, vermoedelijk omdat de bestuurder afgeleid werd door de hem begeleidende dame, sloeg de razende automobiel over de kop. De dame was op slag dood. Hij zelf vloog met een hersenschudding de straat op, waar hij bloedend even bleef liggen. Voorbijgangers brachten hem naar het hospitaal. Toen de politie, reeds na een kwartiertje, op de plaats van het ongeluk aankwam, was er niets meer te redden.

ONS KONINKRIJK

PROCLAMATIE VAN GERBRANDY.

Er is in het bevrijde gedeelte van Nederland ook een proclamatie van Minister President Pieter Sj. Gerbrandy aangeplakt, waarin de voornaamste overeenkomsten van de regering met de Britse en Noordamerikaanse autoriteiten betreffende de bevoegdheden van de militaire autoriteiten, zolang de militaire operaties zich nog ontwikkelen, uiteengezet zijn. Hierin wordt der bevolking gevraagd om hartelijke samenwerking met de Geallieerden, daar op die wijze het best de belangen van het volk worden gediend en de dag verhaast kan worden om over te gaan tot het kiezen van een nieuwe volksvertegenwoordiging (Aneta).

NIEUW BLAD WORDT AL VERBODEN.

Radio Oranje meldde dat door Zijne Excellentie Mr. Jacob A. J. Burger, Minister van Binnenlandse Zaken, de volgende verklaring is afgelegd:

„Ik ben er over ingelicht, dat in Eindhoven een nieuw dagblad is verschenen onder de naam „Oost-Brabantsch Dagblad" — voor midden- en Oost-Brabant. Daar het verschijnen van nieuwe dagbladen verboden is bij het Besluit betreffende de Pers en dat de nieuwsvoorziening van het bevrijde gedeelte van Noord-Brabant voldoende verzekerd is, moet het verder verschijnen van dit blad onmiddellijk worden gestaakt, op grond van het feit, dat het blad, door te verschijnen, tracht het verbod op nieuwe publicaties te ondermijnen."

Terzelfdertijd heeft de Minister vastgesteld, dat het Eindhovens dagblad, dat ophield te verschijnen in 1941 te Eindhoven, weer verschenen is onder hoofdredactie van A. Jurriaan Zoetmulder. Daar uit de data blijkt, dat het blad zich heeft verzet tegen Duitse inmenging, heeft het blad voorlopige toelating om te verschijnen. Het Besluit betreffende de Pers blijft geldig tot één maand na de instelling van de Nederlandse Pers Commissie (Aneta).

AMSTERDAMMERS MOGEN NIET BADEN.

Volgens het „Handelsblad" is er geen treinverkeer meer tussen 10 uur en 16 uur. Alle Amsterdamse gas- en electriciteitsbedrijven — behalve die voor oorlogs- en levensmiddelenfabrieken werken — zijn gesloten. Café's en restaurants mogen geen electriciteit meer gebruiken en de bevolking moet bezuinigen op het waterverbruik. Er mag geen water worden gebruikt voor baden, tuinen of poetsen. In Rotterdam is het electriciteitsverbruik tot de helft verminderd (Aneta).

DE SLACHTOFFERS VAN DE „PUNTO GORDE".

Nu de betrokken families op de hoogte gebracht zijn publiceren wij de namen van de slachtoffers van Bonaire, die omgekomen zijn bij de ramp van de „Punto Gorde" op 18 September jl.: **Dominico Martijn** van **Antriol** en **Benedicto Cecilia** en **Huberto de Palm**, beiden van Nikiboko.

In ons blad is het lijstje „Voor het Vaderland" een vaste verschijning geworden. Dit lijstje bevat de namen van hen, die in het moederland het leven geven in dienst van God en Vaderland. Maar het zou een grove onjuistheid zijn de namen van onze eigen jongens te verzwijgen, jongens die in de kracht van hun leven worden weggerukt, jongens die hun leven geven in de strijd ter bevrijding van Europees Nederland en Indië. De drie jongelui van Bonaire zijn niet de enigen. Maar nu er uit ons eigen midden weer enkelen zijn omgekomen bij een ramp, treft het ons weer te meer, want ook onze eilanden doen in dienst van de oorlog, niet alleen de eilanden Aruba en Curaçao die om hun olieraffinaderijen de publiciteit der wereldpers hebben, maar ook het vreedzame **Bonaire,** welks landskinderen als zeelieden hun belankrijke dienst doen. Dominico Martijn is de zoon van de Weduwe Emilia Martijn, die hiermede reeds haar derde zoon in de oorlogstijd heeft verloren. De beide anderen staan als goede vrienden en kameraden bekend. Wij zijn diep getroffen door dit ongeluk, maar eerbied vervult ons, wanneer wij zien op de bereidheid van Bonaire ook het zijne te doen voor de oorlog. Hun zielen en die aller gelovige overledenen mogen door Gods barmhartigheid rusten in vrede.

GEWOGEN EN TE LICHT BEVONDEN.

Het „Handelsblad" van 5 September schrijft:

„Toen de oorlog onze grenzen naderde, was ook het ogenblik gekomen om te zien in hoeverre de door zovelen gesproken dappere woorden door daden gevolgd zouden worden. Bij het wisselen der kansen hebben vele personen, die tot nu toe vooraanstaande posities innamen, getoond wat zij in beslissende ogenblikken waard zijn. Velen zijn gewogen en te licht bevonden. Wat kan men anders zeggen van mensen, zoals directeuren van de Winterhulp en hoge ambtenaren, die vluchtten toen het gevaar dreigde? De mensen in de stations hebben gezien welk slecht voorbeeld gegeven werd door de leiders. Duizenden bekende figuren geraakten in paniekstemming en vluchtten, waardoor mannen, vrouwen en kinderen, toen de massa-vlucht bekend werd, ook in angststemming geraakten.

Treinen en auto's vervoerden de leiders en hun gezinnen, terwijl nog duizenden op de perrons achterbleven. Zij, die het eerst vluchtten, waren gedurende de vier afgelopen jaren de grootste schreeuwers" (Aneta).

VERSPIEDER GEVAT.

Laurent Hendrikus Johannes Brackx, een genaturaliseerd Noordamerikaan van Nederlandse afkomst, wordt er van beschuldigd gespionneerd te hebben en door de Italiaanse regering naar de Verenigde Staten te zijn gezonden. Sedert 1940 stond de man al onder toezicht van de Noordamerikaanse veiligheidspolitie. Hij was leerling aan de spionnenschool van Wenen en later van Rome. Hij heeft o.m. inlichtingen aan de As verstrekt over de scheepvaart in de Caraïbische Zee. Waarschijnlijk zal de maximum straf tegen hem geëist worden. Brackx verklaart onschuldig te zijn (Aneta).

EEN PASTOOR GEHULDIGD.

Het zilveren feest van Pastoor Wester is te New Orleans niet ongemerkt voorbijgegaan, schrijft Knickerbocker. De geestelijkheid, de parochie en de Nederlandse kolonie hebben den jubilaris op velerlei wijze laten blijken, hoe zeer hij gewaardeerd en bemind wordt. Een welgeslaagde receptie, door Pastoor Wester aan zijne landgenoten en oud-landgenoten aangeboden, besloot de feestelijkheden.

Pastoor Wester werd in 1895 te Heerhugowaard geboren. Hij studeerde te Steil in Limburg, te Uden in Noord-Brabant en aan de Universiteit van Freiburg in Zwitserland. Daar werd hij in 1919 tot priester gewijd. Enige maanden later kwam de Eerwaarde Heer Wester in New York aan. Hij werd kapelaan te Gretna bij New Orleans, bij den Nederlandsen pastoor Wijnhoven, in een uitgestrekte parochie tussen de Mississippi en de Golf van Mexico, een echt missiegebied.

Hij heeft een nieuwe parochie gesticht te Marrero La in dat gebied, werd als pastoor daar benoemd op 4 Juli 1924. Hij stond drie jaren aan het hoofd van de jeugdactie voor meisjes voor het Aartsbisdom van New Orleans. Daarna werd hij benoemd tot pastoor te New Orleans van de parochie van St. Cecilia. De heer Wester neemt deel aan het geestelijk bestuur van de „Catholic Daughters of America Court Blanche of Castille", een liefdadige en patriottische vereniging; ook is hij lid van het financiële Bestuur van het Aartsbisdom van New Orleans; en van het Bestuur voor „Boy Scouts" in New Orleans en omstreken.

De pastoor is er trots op dat hij hulpaalmoezenier is voor de Nederlandse Handelsvloot voor het personeel van boten die in de havens van Mobile en New Orleans landen; en ook dat hij bestuurslid is van het Comité ter behartiging van Nederlandse belangen te New Orleans en omstreken. Zijn zilveren priesterfeest op 20 Juli 1944 werd gevierd in tegenwoordigheid van den Aartsbisschop Most Rev. Francis Joseph Rummel, en ongeveer 100 geestelijken, van onzen Consul-Generaal, den heer J. A. Schuurman en vele Nederlandse en Amerikaanse vrienden en parochianen.

PRINSES IRENE-BRIGADE IN MAASTRICHT.

Een afvaardiging van de Prinses Irene brigade bestaande uit officieren en manschappen, bracht een bezoek aan Maastricht, de eerste provinciale hoofdstad die bevrijd werd. Zij bezochten den opnieuw benoemden burgemeester Jhr. W. Michiels van Kessenich en boden hem het insigne van de brigade aan. De bevolking van Maastricht bereidde hun een hartelijk welkom.

De brigade zelf heeft momenteel enkele gasten, nl. 6 Britse vliegers en twee Poolse militairen, die door de ondergrondse beweging verborgen genouden worden en voorzien van kleren en voedsel. Zij hadden het biezonder goed gehad, ondanks het feit, dat de voedselsituatie de laatste tijd steeds ongunstiger werd. Zij zijn nu weer op weg naar hun eigen regiment. (Aneta)

VADERLANDERS HELPEN DE BRITSE OPMARS.

Nederlandse binnenlandse strijdkrachten hebben in de omgeving van Eindhoven een bos verdedigd, dat aan de flank van de geallieerde troepen lag, terwijl de Britten naar het Noorden oprukten. Deze taak werd den vaderlanders opgedragen als onderdeel van de legers van generaal Eisenhower. (Aneta)

HET VROUWENCORPS IN OEFENING.

40 Nederlandse vrouwen en meisjes zijn op het ogenblik in oefening in het kamp Edith Macy nabij Pleasantville, New York.

Zij ondergaan een intensieve oefening, teneinde haar voor te bereiden op het omvangrijke werk dat haar als leden van het Nederlandse Vrouwen Hulp corps te wachten staat. Verschillenden van haar werden speciaal voor dit werk uitgezocht en hadden reeds langdurige ervaring op het gebied van verpleging en op sociaal werk. Nadat de oefening die drie weken duurt, volbracht is, gaan zij naar Engeland om tezamen met de aldaar reeds aanwezige overige leden, de laatste hand aan haar opleiding te leggen. Het corps bestaat uit 200 leden, die naar Nederland gezonden zullen worden zodra dit land bevrijd is en alwaar zij hulp zullen verlenen bij het herstel van haar vaderland.

VALSCHERMTROEPEN BIJ 'S HERTOGENBOSCH GELAND?

De Duitse radio deelde mede, dat hedenmorgen nieuwe Geallieerde landingen uit de lucht werden uitgevoerd langs de verkeersweg tussen Nijmegen en 's Hertogenbosch. Transocean zeide: „Het Geallieerde Hoofdcommando stelt alles in het werk om de corridor naar Nijmegen te verbreden."

Men beweerde, dat de Geallieerden tot nu toe hierin niet geslaagd zouden zijn en dat de Duitsers tegenmaatregelen genomen hebben tegen de pas gelande luchttroepen. Over de activiteit in het gebied tussen Antwerpen en Turnhout werd gezegd, dat de Canadese bruggenhoofden te Rijckevorsel en Turnhout werden vernauwd. In beide steden zouden straatgevechten woeden (Londen, (AP) 28.9).

ANETA OVER DE TERUGTREKKING BIJ ARNHEM.

De Aneta correspondent John O,Conor Howe seint uit het geallieerde Hoofdkwartier:

De overlevenden van de door de lucht vervoerde Britse troepen uit het gebied van Arnhem zijn naar de zuidelijke oever van de Neder Rijn teruggetrokken. De terugtocht werd Maandag voltooid, maar is eerst Woensdag bekend gemaakt. De troepen hebben sedert 17 September verwoed gevochten tegen een overwegende Duitse meerderheid.

De Britten hadden buitendien, door het slechte weer, geen luchtbescherming. Men heeft berekend, dat de Rode Duvels, zoals deze eerste door de lucht vervoerde divisie van het Britse leger heet, 50% van de opgedragen taak hebben voltooid. Zij hebben de andere door de lucht vervoerde troepen en de grondtroepen in het gebied van Nijmegen in de gelegenheid gesteld om de belangrijke Waalbrug in handen te krijgen en te houden.

Hun aanwezigheid bij Arnhem heeft de Duitsers gedwongen hun keurtroepen die anders naar het Zuiden waren getrokken, in de strijd te werpen bij Arnhem.

De Britse corridor is verbreed aan de basis en op verschillende plaatsen is het Kanaal van Antwerpen naar Turnhout overbrugd, zodat van hier uit de mogelijkheid bestaan een opmars te beginnen door het Westen van Nederland. Aan de Oostelijke kant van de wig zijn de geallieerden over een front van 6 km. bij Boxmeer aan de Maas gekomen. Patrouilles zijn tot Gennep doorgedrongen en hebben vastgesteld dat de Maasbrug daar vernield is. Meer naar het Zuiden hebben de Belgische troepen, die met de Britse troepen samenwerken Maaseik bereikt.

Aan de Westkant van de wig bereikten de geallieerden de spoorlijn van Ossen en het wegenkruispunt van Hees. Meer naar het Zuiden drongen geallieerde troepen door tot St. Oedenrode en bereikten Reusel.

Door deze uitbreiding is de basis van de geallieerden opmars verbreed tot ongeveer 40 km. Het hoofddoel is zoveel mogelijk wegen in handen te krijgen en plaats te maken om gemakkelijker te manoeuvreren. De Duitsers hebben de pogingen om de toevoerlinies door te snijden opgegeven.

De gevechten van de door de lucht vervoerde troepen bij Arnhem hebben de gehele wereld in spanning gehouden door het gedurfde van de onderneming.
Het feit dat de overlevenden van de gevechten uit het gebied van Arnhem verdreven werden zal geen invloed hebben op de algemene toestand. De Duitsers, hebben een tijdelijke overwinning behaald, maar de geallieerde troepen breken op allerlei andere punten door. Zo hebben patrouilles bijvoorbeeld Tiel bereikt. (Aneta)

Aartsbisschop Francis J. Spellman (rechts) van New York bracht onlangs een bezoek aan Generaal Charles de Gaulle, President van de voorlopige Franse regering. Men zegt, dat De Gaulle het bagno in Frans Guyana zal opheffen.

DE HELD VAN DE WAALBRUG IS DOOD.

Robert Kiek seint uit Nijmegen:

De held van de Waalbrug is dood. Het was een Nederlandse vaderlander, die geheel alleen de belangrijke Waalbrug voor de geallieerden wist te behouden door de Duitse springlading onschadelijk te maken. Hij werd gevangen genomen door de Duitsers bij een latere gelegenheid en doodgeschoten. Zijn dood wordt door de Nijmegenaars diep betreurd en de geschiedenis van zijn heldendaad is op ieders lippen. Hij heeft zijn naam geheim gehouden en daar hij doorging met de strijd ook nadat de brug gereed was, weet niemand de juiste détails, maar zeker is het dat slechts één man er bij betrokken was, dat hijzelf de plannen er voor ontwierp en dat hij reeds maanden lang een studie had gemaakt van de brug, technici raadpleegde en onderzocht waar en hoe de springlading aangebracht was. Hij begreep dat de Duitsers tot het laatste ogenblik zouden wachten om de brug in de lucht te laten vliegen om hun eigen terugkeer niet af te snijden.

Toen de straatgevechten volop woedden in Nijmegen is hij alleen naar de plaats gegaan waar de brug ondermijnd was en heeft de springlading onschadelijk gemaakt. (Aneta)

Buitenland.

CHURCHILL VOOR HET LAGERHUIS.

Premier Winston Churchill verscheen hedenmorgen voor het stampvolle Lagerhuis, waar hij luide werd toegejuicht.

Aan zijn redevoering bij de opening van een tweedaags debat over de oorlog ontlenen wij het volgende:

„Weinig meer dan zeven weken zijn verstreken", aldus Churchill, „sedert wij op zomerreces gingen, doch in deze korte periode is het aanzien van de oorlog in Europa volkomen veranderd. Niet alleen Parijs, doch practisch geheel Frankrijk is bevrijd als op toverslag. België is gered. Een deel van Nederland is reeds vrij. De boze vijand, die vier jaren lang aan deze landen zijn wreedheden en verdrukking oplegde, heeft wellicht 400.000 doden en gewonden op het slagveld gelaten en bijna een half millioen gevangenen in onze handen.

Bovendien zijn er misschien nog 200.000 hunner ingesloten in de kustforten van Nederland, wier uitroeiïng of gevangenneming thans uiterst waarschijnlijk kan worden geacht......

Onder leiding van den Opperbevelhebber Generaal Eisenhower hebben al deze verrichtingen plaats gevonden en is de beroemde slag van Normandië gewonnen, welke de grootste en meest beslissende was van de gehele oorlog. Nooit is de uitbuiting van een overwinning tot grote perfectie gebracht. De chaos van vernieling, welke door de Geallieerde luchtstrijdkrachten achter het front is aangericht, is onbeschrijfelijk en een factor van uitermate groot belang in de huidige strijd. Zij vermindert alles wat ons eigen leger moest verduren van de Duitse luchtmacht in 1940 tot nietigheden.

Wanneer wij niettemin de geweldige vuurkracht der moderne wapenen overwegen en de kansen, die zij scheppen voor een defensieve vertragende actie, dan zien wij met welk een snelheid de Geallieerde legers in feite voortgang hebben gemaakt. De grote schitterende omsingelingsbewegingen der Noordamerikaanse legers zullen steeds een voorbeeld blijven van militaire kunst.

De grootste onderneming om strijdkrachten te vervoeren door de lucht, welke ooit beraamd of uitgevoerd werd, heeft plaats gevonden om de Noordwaartse opmars nog te bespoedigen. Hier moet ik hulde betuigen — hetgeen het Huis zeker gerechtvaardigd zal achten — aan het schitterende wapenfeit van onze eerste luchtdivisie...... Deze glorierijke en vruchtdragende onderneming zal een blijvende plaats innemen in onze militaire annalen in de volgende generaties en zal onze jeugd vervullen met de hoogste idealen van plichtsbetrachting en durf. De prijs is groot geweest... doch voor hen die rouwen is er tenminste de troost, die het offer niet nodeloos geëist werd en niet zonder resultaat werd gebracht. De vertraging, welke is veroorzaakt aan de opmars van den vijand naar Nijmegen stelde de Britse en Noordamerikaanse kameraden in twee andere luchtdivisies in staat, dat het Britse 2e leger zeer belangrijke bruggen intact in handen kreeg en een krachtig bruggenhoofd over de hoofdstroom van de Rijn (Waal) bij Nijmegen gevormd werd.

„Niet tevergeefs" moge de trots zijn van hen, die overleefden en het grafschrift van hen die vielen......

Toen ik op 15 Augustus de gelegenheid had — zij het van verre — de landing op St. Tropez (aan de Franse Zuidkust) gade te slaan, scheen het werkelijk overmoedig te hopen op zulke snelle en belangrijke resultaten. Deze werden bereikt binnen minder dan de helft van de voorgeschreven tijd.

De grootste massa van alle troepen aan het Italiaanse front komt natuurlijk van het Verenigde Koninkrijk...... Het lijkt mij inderdaad gelegen om er op te wijzen, dat een Joodse afdeling, het ras dat onbeschrijfelijk leed, heeft moeten verduren van de nazies, vertegenwoordigd zal zijn bij de strijdkrachten, die vergaard worden voor hun uiteindelijke omverwerping. Ik twijfel er niet aan, dat zij niet alleen deel zullen nemen aan de strijd, doch ook aan de bezetting, die zal volgen."

Churchill verschafte vervolgens enkele feiten en cijfers omtrent de verrichtingen in Europa. Binnen de eerste 24 uren werd een kwart millioen manschappen aan land gezet tegen een heftige tegenstand in. Op de twintigste dag was een millioen manschappen aan land. **Er zijn thans tussen de twee en drie millioen manschappen in Frankrijk......** Naar verhouding worden twee Britten voor elke drie Noordamerikanen naar Frankrijk gebracht en vier divisies tegen elke vijf-en-een-half der Noordamerikanen. De verliezen zijn ook naar verhouding geweest. De Britten verloren meer dan 90.000 man aan doden en gewonden. De Noordamerikanen — die van Generaal Patch inbegrepen — verloren meer dan 145.000 **man.**

AANVAL OP BATAVIA.

Batavia, de hoofdstad van Nederlands Oost Indië op het eiland Java, is voor de eerste maal aangevallen door vliegtuigen van de luchtmacht in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan. Vijandelijke doelen werden beschoten. Het Hoofdkwartier maakte tegelijk bekend, dat drie Japanse vrachtschepen nabij Celebes in de grond werden geboord (Geallieerd Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan, (AP) 27.9).

BOMBARDEMENTEN.

Officieel werd bekend gemaakt, dat meer dan 1100 Noordamerikaanse zware bommenwerpers de rangeerterreinen en fabrieken te Kassel, Ludwigshafen, Keulen en Mainz — alle in het Westen van Duitsland — hebben aangevallen (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 27.9).

DE VERRICHTINGEN DER PARTIJGENOTEN.

Tito's Partijgenoten hebben in hun opmars door Slowenië de stad Slatina veroverd op 13 kilometer van de Hongaarse grens, aldus maakte het Joegoslavische communiqué bekend. Tito nam nog twee andere steden en bereikte de rivier de Drava, welke over enige afstand langs de Hongaars-Joegoslavische grens loopt. In de slag op Beograd hebben de Partijgenoten de voornaamste spoorlijn doorgesneden, die uit de hoofdstad leiden (Londen, (AP) 28.9).

CURAÇAO

TELEFOON ARUBA — CURAÇAO GEOPEND.

Vanmorgen belde onze Arubaanse berichtgever ons op uit zijn kantoor te Oranjestad, Aruba. Hij was even blij als wij, dat de telefoonverbinding tot stand is gekomen. De Gouverneur heeft vanmorgen het eerst gesproken met den Gezaghebber. Ook spraken nog de Heren Willemse en Corver.

Een woord van hulde aan de Heren Willemse en Bos Verschuur, dat thans dan eindelijk de verbinding tot stand is gekomen. En hoe? Onze berichtgever jubelde maar voort. Eindelijk, eindelijk, wat ben ik blij, wat is Aruba blij, wat is dit een gemak en hoe duidelijk is de telefoon. De telefoon tussen Aruba en Curaçao is veel beter te verstaan dan de eiland-telefoon van Aruba zelf. Dat laatste is geen complimentje, maar laten wij hopen, dat daarin nu ook verbetering kome.

Laatste nieuws

— **Het Duitse communiqué maakt bekend, dat Russische troepen Joegoslavië zijn binnengerukt na de Donau vlak ten Westen van de IJzeren Poort te zijn overgestoken.**

— **Het Scandinavische** nieuwsagentschap (onder Duits toezicht) meldt, dat de Russen de stad Szeged in Hongarije gepasseerd zijn en vechten in de buitenwijken van Nagyvarad. In Hongarije is een nieuwe algemene mobilisatie begonnen en de autoriteiten hebben een oproep gedaan om vrijwilligers. Burgers worden gebruikt om verdedigingswerken te bouwen.

— **De troepen** van het achtste leger hebben Bellaria veroverd, terwijl andere de stad Saviganano naderen. De rivier de Rubicon is overgestoken aan een front van meer dan 16 kilometer. De Noordamerikanen van het vijfde leger hebben Castel del Rio veroverd.

— **De Britse Admiraliteit maakt bekend, dat Britse duikboten in de wateren van het Verre Oosten 32 Japanse schepen tot zinken hebben gebracht. 4 Andere schepen werden beschadigd.**

— **Tijdens de nacht** deed de Raf een hevige aanval op Kaiserlautern op ongeveer 65 kilometer ten Noord-Oosten van Saarbrücken. Heden hebben duizend Noordamerikaanse zware bommenwerpers doelen te Maagdenburg, Kassel en Merseburg aangevallen.

— **Radio-Berlijn** zeide, dat de Britse strijdkrachten de grote kustbatterijen op Kaap Gris Nez hebben bestormd.

— **Een grote ontploffing** vond hedenmorgen plaats aan boord van het Argentijnse tankschip „San Blas" in de haven van Buenos Aires. Even later stond het schip in lichterlaaie. De gehele bemanning van 70 is waarschijnlijk omgekomen in deze ramp.

Curaçaose Begroting 1944.

Onderwijs in land- en tuinbouwkunde.

Het onderwijs in land- en tuinbouwkunde beperkt zich niet tot theorie in het leslocaal, maar omvat daarnaast ook practische lessen op het land en in een tuin. Op de afgelopen leergang was dit ook reeds het geval.

ƒ 50.000 voor het Internationale Universiteitsfonds.

Op verzoek van uw College wordt thans bij 2de Nota van Wijzigingen opgebracht een bedrag van ƒ 50.000.— als storting in het fonds der International University Foundation Inc. Evenwel komt het de Gouverneur gewenst voor deze bijdrage de speciale bestemming te geven: steun aan de wederopbouw der bibliotheken en andere verzamelingen van de Nederlandse Universiteiten en Hogescholen, waarbij de hoop zal worden uitgesproken, dat bizondere aandacht zal worden besteed aan die instituten voor Hoger Onderwijs, welke de overweldiger sloot of tot biezonder voorwerp van beroving koos.

Godsdienstleraar voor de Evangelische Broedergemeente.

Van de gevraagde gelden voor een godsdienstleraar ten behoeve van de Evangelische Broedergemeente is tot nu toe geen gebruik gemaakt. Thans worden echter voorbereidingen getroffen voor uitzending van zodanigen leraar. Zolang deze gemeente hier niet als kerkgenootschap is erkend, komt het den Gouverneur gewenst voor, de betaling van den uit te zenden leraar te doen geschieden in de vorm van een subsidie aan de Verenigde Protestantse Gemeente van Curaçao. De subsidie zal met inbegrip van de duurtebijslagen en kindertoelage voorshands ƒ 5.436.— 's jaars bedragen. Verwacht wordt, dat de betokken voorganger ± 1 October as. op Curaçao aanwezig zal zijn.

RUSTOORD GROOT KWARTIER.

Zeer dringende reparaties en onderhoud maakten het noodzakelijk bij 2de Nota van Wijzigingen ten behoeve van het Rustoord Groot Kwartier ƒ4.145.— op te brengen. Met het op de ontwerp-begroting 1944 geraamde bedrag kon niet worden volstaan.

Het St. Elisabethshospitaal.

Voor Gouvernementsrekening werden in het St. Elisabeths hospitaal opgenomen de volgende on- en minvermogende patiënten:

1938	1789 patiënten	met 57.906 verpleegdagen
1939	2034 ,,	57.986 ,,
1940	1841 ,,	50.417 ,,
1941	1816 ,,	51.429 ,,
1942	1703 ,,	48.288 ,,
1943	1603 ,,	43.032 ,,

Cijfers ten aanzien van patiënten, die krachtens de Ziekteregeling voor rekening van verzekeringsmaatschappijen en ondernemingen, welke eigen risico dragen in het hospitaal werden opgenomen zijn niet beschikbaar.

De Directeur van de Openbare Gezondheidsdienst heeft toezicht op de voor Gouvernementsrekening opgenomen patiënten. Het komt meermalen voor, dat tengevolge van plaatsgebrek gewacht moet worden op opneming. Zoveel mogelijk worden patiënten uit het hospitaal ontslagen om verder poliklinisch te worden behandeld.

Zoals bereids in de Memorie van Antwoord werd medegedeeld, is het den Gouverneur niet bekend, dat bij de gouvernementsgeneeskundigen gebrek aan belangstelling zou bestaan voor huisbezoek. Klachten hieromtrent hebben hem nooit bereikt.

Er bestaat geen gebrek aan medische hulp in het 3de District. Toen de wegen veel slechter waren en geen snel vervoer bestond, kon met één medicus worden volstaan. Vele mensen van het 3de District zijn in de stad werkzaam en worden of door stadsgeneesheren behandeld of door de geneesheren van de grote maatschappijen. De vroedvrouw in het 3de District heeft veel minder te doen dan de vroedvrouwen in het 2de District. Een tweede vroedvrouw wordt door den Landvoogd niet nodig geacht.

Het staat geenzins vast, dat het voordeel voor het Gouvernement zal opleveren, indien de behandeling van gouvernementspatiënten thuis aan het Wit-Gele Kruis zou worden opgedragen. Op de poliklinieken van de gouvernementsgeneeskundigen worden vele patiënten, voor wie opneming in het hospitaal niet noodzakelijk wordt geacht door de gouvernements - hulpverpleegsters geholpen. Hoogstwaarschijnlijk zijn deze de gevallen, welke men door het Wit-Gele Kruis zou willen zien behandeld. De patiënten, die hospitaalverpleging nodig hebben, zouden onmogelijk door het Wit-Gele Kruis thuis kunnen worden behandeld.

De Gouverneur blijft van mening, dat de instelling van een medische tuchtraad, die zelfs in het grote Indië niet kon worden opgericht, in dit Staatsdeel met zijn zeer beperkt aantal geneeskundigen, wier opleiding vrij sterk uiteenloopt, overwegend bezwaar oplevert.

Versterkingen worden aangevoerd op het strand van Peleliu in de Palau-groep. Links wordt een gewonde marinier weggedragen. In de verte kunnen landingsvaartuigen en schepen van de invasievloot worden gezien. Peleliu is thans geheel in handen der Noordamerikanen, met uitzondering van twee geïsoleerde groepen van Japanners.

Het Vliegveld van Sint Maarten.

Juist omdat het hier een pas aangelegd vliegveld betreft, kunnen de normale onderhoudskosten bezwaarlijk vooruit juist worden geschat; bovendien kunnen er vooral in het begin altijd verrassingen optreden. Het aangevraagde bedrag komt den Gouverneur aanvankelijk niet te hoog voor.

Toch wil de Gouverneur bij deze post — en zijn opmerking geldt ook voor andere posten voor nieuwe gebouwen, wegenaanleg e.d. — wel medelen, dat ook hem de uitgaven van deze aard hooglijken en de ramingen te veelvuldig en met te grote bedragen overschreden worden. Hij heeft dan ook den Directeur van Openbare Werken doen weten, dat nader praeventief toezicht op plannen en ramingen hem gewenst lijkt en is doende daarvoor met genoemd diensthoofd een vorm te vinden, die met name ook het budgetrecht der Staten meer effectief maakt en — indien ramingen of uitgaven te hoog zijn (een zaak, waarvan de Gouverneur niet zeker is en welke hij ook niet a priori durft beoordelen, mede door de sterk schommelende prijzen van materialen) die te drukken.

Curom heeft ƒ 6000 tekort.

De gevraagde begroting van inkomsten en uitgaven van de Curom is als volgt:

Inkomsten:

Contributie van leden	ƒ 8.000.—
Bond Fortuna	18.000.-
Regerings - subsidie	22.000.—
	ƒ 48.000.—

Uitgaven:

Zenderhuur	ƒ 7.000.—
Radio Bode	ƒ 3.500.—
Porti en telegrammen	ƒ 1.000.—
Programma en algemene kosten	ƒ 6.000.—
Gramofoonplaten	ƒ 3.000.—
Salarissen	ƒ 24.600.—
Reservefonds	ƒ 2.900.—
	ƒ 48.000.—

Tengevolge van de grotere uitzendtijd zal de zenderhuur over 1944 circa ƒ 12.000.— bedragen; tevens zal tengevolge van personeelsmoeilijkheden de salarispost met ƒ 4000.— worden overschreden. Er is dus in totaal een overschrijding van ƒ 9.000.—, zodat na inboeten van het reservefonds nog een tekort van ƒ 6.000.— overblijft.

Met goed gevolg is getracht, verbetering te brengen ten aanzien der stoornis, welke werd ondervonden bij het luisteren naar de Curom.

ƒ10.000 voor het Prinses Margriet Fonds.

Bijdrage aan het „Prinses Margriet Fonds" ƒ 10.000.—".

Te laat om nog bij de 1e Nota van Wijzigingen te worden opgebracht, bereikte het verzoek aan het Prinses Margriet Fonds, een Stichting, welke zich ten doel stelt invaliden van de Koopvaardij alsmede de weduwen en wezen van oorlogsslachtoffers der Koopvaardij te steunen, een geldelijk bedrag ter beschikking te stellen. Daar het hier een zeer prijzenswaardig doel betreft, bestemd voor betrekkingen dergenen, die mede voor ons hun leven waagden en helaas soms verloren, vertrouwt de Gouveneur dat deze bijdrage de goedkeuring der Staten kan wegdragen.

Het Uitbreidingsplan.

Bij de gemaakte opmerkingen moge de Gouverneur verklaren, dat een uitbreidingsplan slechts richtlijnen aangeeft, waarlangs de toekomstige ontwikkeling van een stad of streek zich vermoedelijk zal bewegen en dat in verband met het feitelijk verloop wordt uitgevoerd. De vertraging bij de afwerking is mede het gevolg van overstelpend veel ander werk, waardoor de arbeid moet onderbroken; — een voorbeeld vormden de plannen ten behoeve van het nieuwe stationgebouw op Hato — daar het aantal geschikte krachten voor zulk werk hier nu eenmaal beperkt is. Daarbij komt nog, dat het afdrukken en vermenigvuldigen van de tekeningen vaak grote moeilijkheden en oponthoud veroorzaken. Een en ander is thans echter, zo vernamt de Gouverneur, in een vergevorderd stadium van voorbereiding.

Bovendien wordt van particuliere zijde dikwijls een beroep op medewerking der ambtenaren gedaan. De Gouverneur wilde deze medewerking afsnijden, maar de Schoonheidscommissie heeft hem zo pas nog geadviseerd de coöperatie te laten doorgaan. Slechts onder bepaalde voorwaarden is de Landvoogd daartoe nog bereid.

De bedoelde grondaanvulling werd indertijd aangebracht om in geval van bombardement aan die zijde van de stad zoveel mogelijk over twee parallel lopende uitvalswegen te beschikken.

De voor deze aanvulling benodigde grond kwam vrij bij een noodzakelijke afvraging op de Marinebasis. De daardoor zeer geringe kosten werden verantwoord ten laste van het artikel voor aanleg van wegen, C.B. 1943.

Straatverlichting.

Het ligt in de bedoeling binnenkort over te gaan tot uitbreiding van de straatverlichting, o.a. op wegen naar of op Suffisant, Dominguito, Van Engelen, Mahaai, Rio Canario, Dein, Gasparito, Julianadorp, Plantersrust en Charo, voor zover daar masten aanwezig zijn, geschikt voor het aanbrengen van lampen.

Het grote gebrek aan lichtmasten en armaturen is oorzaak, dat verdere uitbreiding voor enkele wijken helaas nog enige tijd zal dienen te wachten.

De Doktersbehandeling der Schutters.

De klachten dat de schutters i.v.m. hun mindere inkomen niet meer in staat zijn de geneeskundige behandeling van hun gezin te betalen, zijn niet juist. De basis, waarop kostwinnersvergoedingen toegekend worden, is nl. deze, dat door toekenning hiervan betrokkenen zoveel mogelijk hun zelfde inkomen blijven behouden.

Niet „een" corporaal-... maar een beroeps-sergeant-ziekenverpleger met jarenlange ervaring bij de Koninklijke Marine verwijst de zich bij de Ziekenboeg opstellende patiënten al of niet naar den dokter. Het merendeel daarvan behoeft niet bij den dokter te komen, daar zij komen voor het innemen van voorgeschreven medicijnen onder toezicht of het halen van een verbandje, enz. Het ziekenrapport duurt altijd veel langer dan een uur. Bovendien komt de dokter 's middags terug en bezoekt hij patiënten thuis en in het hospitaal. Indien de ziekenverpleger een militair wekenlang behandelt zonder dat de dokter dit weet, kan de patiënt zich hierover beklagen bij zijn Commandant. In het door de Afdelingen bedoelde geval zal de behandeling dus wel met instemming van den betrokkene zijn geschied. Hierbij laat de Gouverneur dan in het midden, wat onder „behandeling" is te verstaan. Specificatie is, het zij nogmaals gezegd, dringend gewenst.

De militairen worden zoveel mogelijk naar bepaalde specialisten gestuurd, ter voorkoming van quaesties over honoraria, abnormale opvattingen over voor de dienst, nodig toezicht enz.

Uit het proces-verbaal van het op 14 April jl. plaats gehad hebbende ongeval blijkt, dat de patiënt zo spoedig mogelijk naar het hospitaal werd vervoerd en daar direct zaakkundig door den chirurg werd behandeld, zodat naar een der militaire artsen werd getelefoneerd, dat de patiënt reeds onder specialistische behandeling was en zijn komst niet direct nodig was. Indien men voor oefeningen een militairen dokter mee wil hebben, moeten meer militaire dokters worden aangesteld, daar zij in zo'n geval geheel onbereikbaar zijn voor de Garnizoendienst (o.a. bevallingen) en diensten in de overige inrichtingen.

De cellen op Suffisant worden steeds door den dokter gecontroleerd. Het is onjuist, dat deze „vol wandluis" zitten.

Het totaal inkomen der drie militaire dokters, inkomsten uit particuliere practijk buiten beschouwing gelaten: ƒ 38.502.— per jaar.

Wat de tandheelkundige behandeling der militairen betreft, het is zeer wel mogelijk, dat één tandarts voor zowel Land- als Zeemachtspersoneel onvoldoende is. Hierbij zij echter opgemerkt, dat het niet eenvoudig is een goeden tandarts te vinden en heel moeilijk met een tandarts te contracteren.

De Luchtbeschermingsdienst rustend.

De Luchtbeschermingsdienst kan zonder bezwaar „rustend" worden verklaard.

De Postcensuur.

Voorop zij gesteld, dat de opmerkingen van enige leden t.a.z. van de censuur in Curaçao een helaas nog veel voorkomende verkeerde voorstelling omtrent de werkwijze van deze dienst weerspiegelen. Brieven, welke niet worden aangehouden voor nader onderzoek, ondervinden vrijwel geen vertraging tengevolge van de censuur. De gang van zaken is als volgt:

a. Uitgaande mail. Alle post gaat eerst naar het postkantoor en wordt daar van een dagtekeningstempel voorzien, waarna zij naar het Censuurkantoor gebracht wordt. De poststukken worden aldaar gesorteerd en de brieven welke niet gecensureerd behoeven te worden (stadsverkeer, Aruba, Bonaire) zijn binnen een uur weer terug ten postkantoor. De post, welke gecensureerd moet worden, ondervindt tengevolge daarvan een oponthoud, dat varieert van 1 tot 12 uren, terwijl bij hoge uitzondering dit oponthoud groter is, bijvoorbeeld indien vlak voor sluitingstijd van het Censuurkantoor nog een grote hoeveelheid post ten Censuurkantoor wordt bezorgd. Het oponthoud is in dit geval echter nog geen 24 uur. Bovendien wordt op het Censuurkantoor rekening gehouden met extra-mailsluitingen, bv. voor Barranquilla, St. Maarten en Bonaire: zodra deze bekend gemaakt worden, gaat de post, welke mede moet voor.

Wat de mening der hier aan het woord zijnde leden betreft, dat de „ter zake bestaande bepalingen voorschrijven, dat de stukken op de dag, dat deze ter post bezorgd worden gestempeld behoren te worden en niet nadat zij van de Censuur terug ontvangen worden", zij opgemerkt, dat de „Instructie op de Postdienst" (Beschikking van den Gouverneur van Curaçao van 11 April 1938 No. 776) zegt in artikel 229: „De stukken uit de bussen gelicht of ten kantoor aangekomen, worden onderzocht ten opzichte van de vereisten waaraan zij behoren te voldoen, enz. enz." Artikel 230 zegt vervolgens: „de frankeerzegels die voor echt erkend zijn, worden door afdruk van de dagtekeningstempel onbruikbaar gemaakt enz.".

De gang van zaken, hiervoren beschreven is voor de uitgaande mail, dus ondanks de instelling der Censuur, in overeenstemming met de aangehaalde artikelen uit de Postinstructie.

b. Binnenkomende mail. De mail komt in gesloten postzakken op het Censuurkantoor. Na censurering gaan de stukken door naar het postkantoor. Aan deze maatregel moet de hand gehouden worden, omdat er anders geen toezicht zou zijn op het al of niet uitreiken van ongecensureerde mail aan belanghebbenden.

Artikel 257 van eerdergenoemde Postinstructie zegt slechts: „Alle aangebrachte brieven en briefkaarten, ook de aangetekende, worden voorzien van een afdruk van de dagtekeningstempel, enz."

Het is wellicht dienstig, er op te wijzen dat in de grote Engelse en Amerikaanse censuurstations de post in een volkomen ondergeschikte positie geraakt is, die zich vrijwel bepaalt tot het afstempelen en bezorgen van poststukken, die haar door de Censuur gegeven worden. Er moet, zolang de staat van beleg bestaat, censuur zijn. Men kan er verzekerd van zijn, dat de censuur zo snel mogelijk geschiedt. Er is geen bezwaar de uitgaande stukken een tweede maal te stempelen, mits dit geschiedt in een afgesloten ruimte onder toezicht der censuur. Dit zal evenwel een nodeloos oponthoud geven.

Op St. Maarten moest ten behoeve van de censuur iemand belast worden met de werkzaamheden van censor. Het loon ad ƒ 50— per maand wordt bij 2e Nota van Wijzigingen opgebracht.

SURINAME

DE GEVOLGEN VAN HET RECLAMEREN.

Wie reclameert over dit of dat aanvaardt hier een zeker risico, schrijft het blad „Suriname". Dit ervaren de artsen in overheidsdienst. Zij reclameerden over de salarisregeling en als gevolg hiervan ontvangen zij tot heden hun salaris overeenkomstig het oude plan Heemstra, dat vervangen was door het plan Kielstra, welk laatste intussen weer vervangen werd door het plan Brons.

MEER ARBEIDERS ONTSLAGEN.

Wij lezen in „De West":

Zaterdag jl. werden wederom 56 arbeiders, die werkzaam waren bij de defensie-werken, ontslagen.

In twee weken tijds werden dus bijna honderd arbeiders afgevoerd van de betaalsrol. Ook een aantal losse arbeiders van Openbare Werken werd ontslagen.

Deze vrijkomende arbeiders opnieuw aan werk te helpen, is één van de vele problemen, die dringend om oplossing vragen.

ONDERWIJS.

Wij lezen in het blad „Suriname":

De schoolbesturen hebben den Gouverneur verzocht om, in verband met het gebrek aan ervaren krachten leraren aan Mulo en Ulo scholen, die dit jaar de leeftijd van 55 bereiken, in dienst te mogen houden.

* * *

De Onderwijzersgenootschappen hebben zich per verzoekschrift tot den Gouverneur gewend met het verzoek voor hoofden van scholen en leraren aan Mulo en Ulo scholen een speciale verlofsregeling te treffen, zodat zij buitenlands verlof kunnen genieten.

MGR. GOURTAY OVERLEDEN.

„De Surinamer" meldt het overlijden van Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Pierre Gourtay, Apostolisch Vicarius van Frans Guyana, in de leeftijd van 70 jaar. Enkele maanden geleden bracht Mgr. Gourtay een bezoek aan Suriname waar hij enige tijd in het R.K. Ziekenhuis verbleef.

Mgr. Pierre Gourtay werd geboren op 7 Mei 1874 te Quimper, Bretagne. Hij trad in de Congregatie van den H. Geest en werd door zijn Overste benoemd voor de Missie van La Reunion, Kameroen en later voor die van Martinique.

In 1931 werd hij door Z.H. den Paus benoemd tot Apostolisch Vicaris van Frans Guyana. Ruim 10 jaar heeft Z.H. Exc. zijn Missie met vaste hand bestuurd. Het aantal priesters, dat gering was, wist hij, nadat de Missie door de Congregatie van de Priesters van den H. Geest was overgenomen, door zijn voortdurende ijver te vergroten.

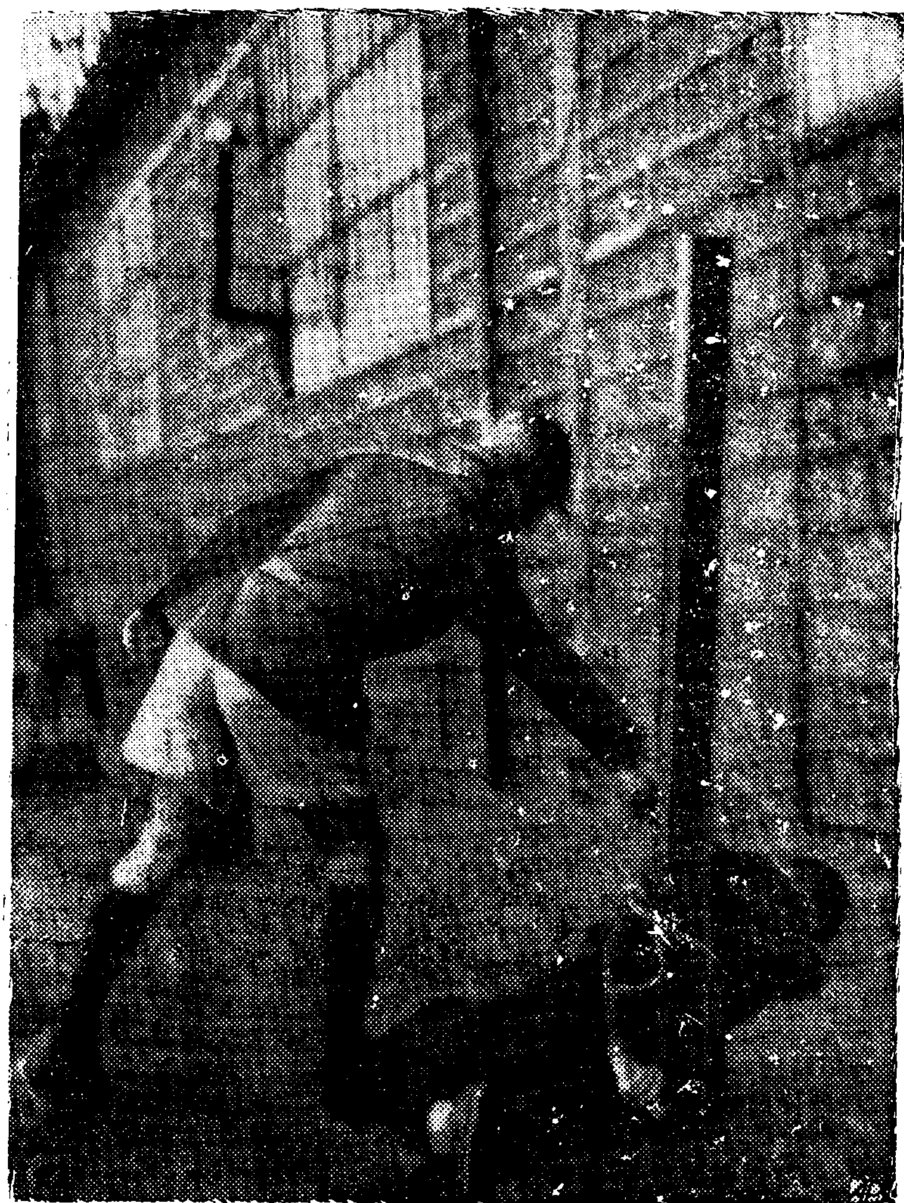
Mgr. Gourtay was Lid van het Legioen van Eer.

BRAZILIAANSE HOUT NAAR ENGELAND.

Engeland koopt grote hoeveelheden Braziliaanse hout in Rio Grande do Sul voor de opbouw van de verwoeste steden in Engeland.

MYRON TAYLOR BIJ DEN PAUS.

Zijne Heiligheid de Paus ontving Myron C. Taylor, Roosevelts Gezant bij het Vaticaan, in audiëntie, samen met Rechter Juvenil Marchiso van New York, Voorzitter van de Noordamerikaanse Vereniging voor de Hulpverlening in Italië (Rome. (AP) 27.9).

De „coup de grâce" wordt gegeven aan een der Fransen, die onlangs wegens verraad te Grenoble werden terecht gesteld. Een lid van de Franse strijdkrachten van het binnenland vuurt het laatste schot af op het hoofd van den jongeman.